

Memòria d'activitats de la Societat Catalana de Pediatria (curs 2023-2024)

Informe de l'Assemblea General Ordinària de Socis i Sòcies 2024 (03 de juliol de 2024)

Informe de la Presidència

Anna Gatell

Es comenten els canvis en la Secretària tècnica de la Societat Catalana de Pediatria (SCP) i la contínua millora del web i de les difusions de les activitats, amb el suport de la comissió digital de la Junta.

A l'inici de curs, la SCP va mantenir una reunió amb el conseller de salut, el Dr. Manel Balcells, i la Dra. Gemma Ricós, responsable de pediatria dins del Departament de Salut. És molt important que la Generalitat de Catalunya hagi inclòs la figura d'aquest perfil professional de pediatria dins del Departament de Salut.

Es detallen els documents que la SCP ha elaborat i publicat amb una intensa col·laboració amb els grups de treball (GdT): grip, bronquiolitis, utilització de l'anticòs monoclonal, decàleg d'entorns saludables, document de salut digital, tesaurus.

La SCP ha tornat a ser present a la cerimònia de clausura del curs acadèmic i al lliurament dels premis de l'Acadèmia. Es van lliurar el premi al millor article de la revista 2023 i la millor ponència del Curs Intensiu d'Actualització en Pediatria (CIAP).

Ha seguit en augment la creixent implicació de la SCP en diferents àmbits d'educació a l'Ajuntament de Barcelona, la participació en els mitjans de comunicació, participació en protocols, plans i jornades en

què es fa visible la pediatria, per exemple el reconeixement del Departament de les especialitats pediàtriques.

S'aprova en assemblea la nova vegueria de l'Alt Pirineu, representada per la Dra. Mireia Mengual. L'única vegueria de la qual no hi ha cap representant és la del Penedès.

El Sr. Josep Maria Bosch, advocat de la SCP, intervé per explicar-nos les novetats del reglament de règim intern de la secció d'atenció primària (SAP), que s'aprova per unanimitat dels vots dels assistents a l'assemblea.

Memòria de la Vicepresidència econòmica

Bernardo Núñez

Es presenten les dades econòmiques de la Fundació, eina econòmica i fiscal de la SCP. La memòria econòmica de l'exercici fiscal 2023 continua mantenint una estructura molt estable en el temps i demostra una gran garantia de continuïtat de les activitats en el futur. Al final del 2023 es va iniciar una consultoria/auditoria de la Fundació Catalana de Pediatria (FCP), amb els gestors de l'Acadèmia, el despatx Busquets. Es continua amb l'esforç de mantenir la contenció de despeses i dur a terme els reptes que ens vàrem proposar de facilitar l'assistència dels i les residents amb la inscripció gratuïta a la Reunió Anual, sempre que presentin una comunicació. S'han definit els honoraris dels i les ponents per a cada tipus de formació continuada, dins del programa de la SCP. Han estat explorades noves vies de col·laboracions externes, no provinents de FarmaIndústria. La revista PEDIATRIA CATALANA ha fet l'aposta més gran per a la sostenibilitat i la reducció de la despesa, amb la supressió de l'edició en paper a partir del primer número del 2024, i passarà a editar-se només en for-

mat digital. Els càterings també han estat adaptats, són més sostenibles i s'han suprimit les begudes ensucrades i la brioixeria.

Memòria de la Vicepresidència de l'àrea professional

Ramon Capdevila

S'ha col·laborat estretament amb l'organització de la Jornada Multidisciplinària sobre Salut Digital a l'edat pediàtrica, a l'auditori de l'Acadèmia, el 25 de novembre de 2023. Amb deu ponències i gairebé 200 assistents, ha tingut molt ressò i visualització a través de les xarxes –ha estat publicada al canal de YouTube i ha tingut més de 1.000 visualitzacions. Els documents de consulta, que figuren al web de la SCP, han estat sol·licitats per altres comunitats autonòmiques i traduïts al castellà. Els mitjans de comunicació ens han demanat intervenir en diverses ocasions. Cal destacar les reunions mantingudes amb representants dels departaments de Salut, Educació i Drets socials i amb el Consell d'Educació de Catalunya, per consensuar una política comuna a l'hora de donar un missatge sobre salut digital en l'edat pediàtrica. Totes les ponències de la Jornada han estat recollides per fer una monografia específica per a la revista PEDIATRIA CATALANA.

S'exposa la col·laboració en el programa PCP (programa de col·laboració entre atenció de salut mental i les addiccions i atenció primària i comunitària) amb la col·laboració de Gemma Ricós en la coordinació.

S'ha col·laborat en diversos projectes per treballar en documents com els de trastorns de conducta alimentària (TCA), trastorns de l'espectre autista (TEA), trastorns de dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH) i d'altres en l'àmbit emocional, ansietat, addiccions no comportamentals i Codi risc suïcidi i autolesions.

Un dels darrers projectes que van sol·licitar la nostra col·laboració és el d'estratègia per al consens en recomanacions de reducció de danys en l'alletament per a dones consumidores de drogues, que està en fase de redacció.

Les aportacions al Pacte Nacional de Salut per donar una visió pediàtrica al document han estat coordinades per la Dra. Dolors Canadell i la Sra. Lejardi (impulsora del projecte).

La participació en el Programa infància amb salut està en fase de tancament i revisió final. Aquesta vicepresidència s'ha encarregat de participar en el grup de perspectiva intersectorial.

S'han mantingut reunions cada dos o tres mesos amb el Consell Assessor de l'Atenció Primària i Comunitària, per revisar, adaptar i millorar diversos plans d'atenció assistencial.

La SCP ha donat suport al projecte Escola inclusiva (directora Laia Asso).

Els contactes amb l'Associació Catalana d'Enginyeria i Telecomunicacions i Tecnologies Digitals estan a punt d'establir un conveni de col·laboració conjunta.

S'han fet reunions periòdiques amb la Taula de diàleg per a la prevenció dels trastorns de la conducta alimentària i amb l'Agència de Salut Pública de Catalunya.

Conveni entre la Fundació Letamendi-Forns per redactar el *Thesaurus de seguretat en la pràctica clínica d'urgències pediàtriques*. El grup de treball d'Urgències pediàtriques ha presentat vuit casos clínics com a exemple de bona praxi, que són en fase de publicació.

Grups de treball

S'ha continuat potenciant els grups de treball. En l'actualitat n'hi ha dinou, amb previsió d'incorporar-hi tres grups nous el curs vinent: Neuropediatria, Caps de servei d'hospitals i Pediatria rural. Es mostra l'activitat dels GdT, amb 89 sessions en forma presencial o virtual. El curs del grup de Malalties infeccioses ha estat acreditat i s'ha convidat la resta de GdT a sol·licitar l'acreditació de les sessions del curs 24-25. Les sessions, amb el consentiment previ de les persones participants, poden ser gravades i publicades al canal de YouTube.

Memòria de la Vicepresidència de l'àrea científica

Borja Guarch

Es presenta el programa complet del curs de formació continuada de l'any 2023-2024. La Sessió Inaugural la va dur a terme el Dr. Quique Bassat amb el tema «Innovacions en salut global, noves estratègies per salvar vides en pediatria».

Els tres blocs del curs acreditat de Formació Contínuada han estat els següents:

- Bloc 1. Urgències Pediàtriques, coordinat pel Dr. Carlos Luaces (Infeccions emergents. Actualitzacions en intoxicacions. Urgències en atenció primària).
- Bloc 2. Pneumologia, coordinat per la Dra. Teresa Pascual (M'ofego amb l'esforç. Malalties pulmonars rars. Maneig multidisciplinari del SAHS infantil).
- Bloc 3. Malalties infeccioses, coordinat per la Dra. Natalia Mendoza (Epidemiologia, clínica i tractament de les infeccions de transmissió sexual més freqüents. Tracte amb adolescents i prevenció de les malalties de transmissió sexual. Proves microbiològiques. Casos clínics interactius).

S'han fet els tallers següents:

- Taller d'anafilaxi, coordinat per la Dra. Mònica Piquer.
- Taller de valoració de l'estat nutricional, coordinat per la Dra. Beatriz Mínguez.
- Taller d'enfocament PROA en infeccions comunitàries pediàtriques, coordinat per la Dra. Enéritz Velasco.
- Taller de cures i maneig de les cremades en pediatria, coordinat pel Dr. Bernardo Núñez.
- Taller d'abordatge integral del final de la vida, coordinat pel Dr. Vicente Serna.

Altres activitats organitzades durant del curs 23-24 han estat les següents:

- Jornada de la Xarxa d'Atenció Pal·liativa Pediàtrica Integral (XAPPI).
- Jornada multidisciplinària.
- Jornada conjunta amb el Comitè assessor de vacunes de l'Associació Espanyola de Pediatria (AEP).
- Jornada s'acaba la residència: Sortides laborals.
- Jornada d'actualització en pediatria d'atenció primària. SAP.
- XXVI CIAP.
- 28a Reunió Anual amb seu a Girona.
- Jornada de benvinguda.
- Curs Ricard Carpena de suport vital bàsic per a R1 (2 edicions).

- La primera edició del Curs de formació per a residents de pediatria, amb quatre mòduls:
  - Vacunes, coordinat pel Dr. Pepe Serrano.
  - Què no se'ns pot escapar, coordinat pel Dr. Ramon Capdevila.
  - Al·lèrgia, coordinat per la Dra. Mònica Piquer.
  - Nutrició, coordinat per la Dra. Hortènsia Vallverdú.

Secció d'atenció primària

Es presenta el Comitè directiu escollit en assemblea extraordinària el 25 d'octubre de 2023. La SAP ha continuat amb les activitats formatives, amb la Jornada de pediatria d'atenció primària, el 23 de febrer de 2024, amb una participació d'unes vuitanta persones i amb valoracions de 4,6/5. Es va participar en el curs Mètodes de recerca, organitzat amb l'Institut Universitari de Investigació en Atenció Primària (IDIAP Jordi Gol).

Al maig del 2024 es va tornar a fer un seminari web, amb la intenció de programar-los trimestralment. Aquest primer, amb el títol «Introducció al diagnòstic i maneig de les immunodeficiències primàries en la consulta d'AP», va comptar amb la participació de la Dra. Cèlia Martí.

Pel que fa a les activitats d'investigació, la XeRePAP ha col·laborat en dos projectes:

- «Colonització per pneumònia en nens espanyols sans menors de 5 anys amb otitis mitjana aguda: impacte de la vacunació sistemàtica pneumococ 13-valent conjugada. Un estudi nacional multicèntric», amb la col·laboració de pediatres de la demarcació de la Lleida.
- «Primera visita dels nounats en atenció primària i les seves implicacions per a la salut i la lactància materna. Comparativa del 2014-2023», amb la participació de pediatres d'arreu de Catalunya.

S'ha revisat i actualitzat el document *Vacunes no finançades*, conjuntament amb el GdT de Vacunes de la SCP. També s'han revisat el reglament de règim intern de la SAP i les normes de funcionament dels nous GdT. S'ha col·laborat en l'elaboració de diversos documents amb el Departament de Salut: *Model d'atenció pediàtrica en l'àmbit de la primària i comunitària*, presentat el desembre del 2023; *Pacte Nacional de Salut*, amb aportacions en salut infantil i juvenil, i *Programa Infància i Salut*.

Cal destacar la participació de la SCP-SAP en diverses reunions amb el Síndic de greuges amb la demanda d'allargar els serveis d'atenció precoç fins als 6 anys i també per exposar la preocupació per la salut mental de la població infantojuvenil.

S'han presentat el manifest *Drets digitals en la infància i adolescència a Catalunya*, del Departament de

Drets Socials, i el Nou model territorial, al 20è congrés de l'AEP. També s'ha col·laborat amb el projecte *Nascuts per llegir*, amb la publicació al web del llibre *Emergències i Urgències Pediàtriques*.

Les activitats i les publicacions de les societats científiques estatals han estat informades a través del web i les xarxes socials. Es treballa per posar en marxa alguns GdT de la SAP. Es fa menció de la preocupació respecte a la rotació dels residents per l'atenció primària: s'ha de conèixer quina és l'opinió dels residents sobre aquesta rotació, temps de rotació, en quin any de residència van a atenció primària i quines estratègies es poden utilitzar per millorar-la i atraure'ls cap a l'atenció primària.

Memòria de Secretaria

Pepe Serrano

Es mostra l'augment del nombre de socis i sòcies en relació amb l'any anterior, amb un total de 2.250 a 30 de juny de 2024.

S'enumera la relació d'activitats en les quals ha participat el secretari de la Junta de la SCP, amb la reordenació de la Secretaria Tècnica, la creació de nous documents de treball i la modificació d'altres de ja existents, com la normativa de la Reunió Anual, grups de treball, avals de la SCP, premis i beques, entre altres:

- Suport en l'organització de la Reunió Anual.
- Codirecció de les Jornades de Vacunacions del Comitè Assessor de Vacunes de l'AEP i la Societat Catalana de Pediatria a Girona.
- Representació de la SCP a les juntes de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques.
- Actualització de les infografies de vacunes no finançades, campanya de vacunació de la grip i del virus respiratori sincicial (VRS).
- Coordinació del Premi a un projecte solidari atorgat al projecte «Implementació d'un dispositiu de baix cost als països de baixa renda».
- Participació en les jornades del Pla integral per a la promoció de la salut mitjançant l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT).
- Creació de la comissió del centenari de la SCP 2026, formada per la Sra. Natàlia Corominas i els doctors Cristina Bonjoch, Ferran Moraga, Pepe Serrano i Xavier Demestre. S'han mantingut les primeres reunions amb propostes de diferents actes i celebracions que tindran lloc al llarg del curs acadèmic 2025-2026 i que seran deslligats de la Reunió Anual. La revista PEDIATRIA CATALANA editarà un número especial dedicat al centenari.

- Participació en la taula de diàleg sobre TCA.
- Supervisió de l'auditoria/consultoria feta pel gabinet Busquets.
- Coorganització de la jornada «Beneficis i riscos en les relacions de les persones amb animals de companyia», organitzada per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i la Facultat de Veterinària.
- Participació en projectes relacionats amb intel·ligència artificial, innovació en el camp de les vacunes i el Health24h organitzat per la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

Finalment, es presenta l'organització i el preograma de la VII Jornada de Vacunes i Immunitzacions de la SCP, que tindrà lloc a Vilanova i la Geltrú el febrer del 2025.

ACTUALITZACIÓ SETEMBRE 2024

Bronquiolitis

És la inflamació de les petites vies respiratòries del pulmó, els bronquials. Afecta sobretot lactants petits de 2 a 6 mesos i en general menors de 2 anys. Encara que, arran de la manca d'exposició a aquest virus durant la pandèmia, en part per les mesures aplicades, la població de 2 a 6 anys ha tingut menys contacte amb el virus i pot veure's afectada.

És més freqüent en els mesos freds de l'any, entre novembre i març. Degut a la pandèmia aquesta estacionalitat s'ha vist alterada i s'han detectat casos i brots en altres èpoques de l'any.

QUÈ HO PROVOCA?
Normalment produïda per un virus. El VRS (virus respiratori sincicial) és el més comú, sent el responsable en 3 de cada 4 casos. Altres virus: grip, rinovirus, adenovirus, metapneumovirus, etc.

SÍMPTOMES MÉS FREQUENTS
Quadre catarral amb mucositat nasal, febre o febrícula i tos. Pot evolucionar a dificultat respiratòria si hi ha molta secreció que obstrueix els bronquials. El nadó es fatiga i li costa menjar.

Molt important!
Les persones amb símptomes (febrat, tos, febre, etc.) han d'evitar el contacte amb infants, sobretot de <3-4 anys, per tal de disminuir el risc de transmetre la infecció viral a aquesta població.

Millor prevenir!
Immunització amb Breviviva® si hi ha població diana. Evitar contacte amb secrecions respiratòries, rentat de mans freqüent, evitar el fum del tabac al domicili.

SIGNES D'ALERTA
La durada de la malaltia és de entre 7 i 10 dies. S'ha d'estar alerta si el nadó presenta: tos persistent, dificultat respiratòria (se li marquen molt les costelles quan respira), menja poc i no mulla el bolquer i està poc actiu i quiete.

NO!
No té tractament farmacològic efectiu. No s'han d'administrar aspirina per la febre, mucostics, antibiòtics... el tractament a administrar és principalment de suport per millorar les simptomatologies respiratòries, i en tot cas sempre seguint les recomanacions que el/la pediatre/a ens faci.

SI!
Administrar antifebrílic si hi ha febre. Mantindre una bona hidratació oferint petites quantitats de líquid i aliments. Fer rentats nasals i col·locar en una posició més incorporada.

Veure el suport de Salut

Web i xarxes socials

Es mostren les millors de la pàgina web i les dades numèriques de visites, que continuen creixent per sobre de les 30.000 visites, amb un accés similar des de PC (58%) i mòbil (41%). Una de les infografies més visitades va ser la de la bronquiolitis. S'han publicat 85 notícies d'interès pediàtric. A Twitter comptem actualment amb 5.775 seguidors, amb un nombre total de piulades de 12.070. Al canal de YouTube s'han publicat 44 vídeos, de diferents activitats

formatives i sessions dels GdT, que representen gairebé 5.000 visualitzacions. Cal destacar les més de 1.000 visites a la publicació de la Jornada Multidisciplinària dedicada a la salut digital. El compte d'Instagram obert el setembre del 2023 ha aconseguit 900 seguidors, amb 72 publicacions.

Revista PEDIATRIA CATALANA

Es presenten els canvis al Consell de Redacció, i s'agraeix la col·laboració als membres sortints. L'any 2023 la revista ha tancat amb el volum 83. En les quatre sortides de la revista s'han publicat editorials sobre l'atenció perinatal als nounats nascuts en el límit de la viabilitat, els trastorns del neurodesenvolupament i l'aprenentatge, la comunicació (no parlar no significa no haver de dir res) i l'enuresi nocturna. S'han publicat un total de set casos clínics, set Quin és el seu diagnòstic, quatre En cinc minuts, quatre Pediatres a Catalunya, tres treballs originals, dos treballs de revisió, dues crítiques de llibres, dos *In memoriam* (Manuel Cruz i Joaquim Ramis), una carta al director i un tema monogràfic sobre la mort en l'edat pediàtrica. L'article més votat entre els socis i les sòcies, i mereixedor del premi al millor treball publicat el 2023 ha estat: «Infeccions causades per estreptococs piògenes», de M. Vallhonrat, A. Tomàs i V. Rello.

ABRIL-JUNY 2023 - VOLUM 83 - NÚM. 2

PEDIATRIA CATALANA

EN AQUEST NÚMERO	44	Hi trobareu...
EDITORIAL	45	Trastorns del neurodesenvolupament i de l'aprenentatge Grup de treball de trastorns del neurodesenvolupament i aprenentatge (SCP)
TREBALL ORIGINAL	47	Presència dels familiars al box de crítics dels serveis d'urgències A. Rojas, A. Pallach, C. Parra, V. Trenchs, C. Lucas
CAS CLÍNIC	52	Dèficit de C2 com a diagnòstic infreqüent d'immunodeficiència M. Barea-Dominguez, M. Pinyot-Garriga, M. Fenyó-Alejandre, J. Quilis-Esquerre
QUIN ÉS EL DIAGNÒSTIC?	55	Nen de 8 anys amb exantema maculopapular en àrees de flicó P. Román-Denis, M. Munany, J. Quilis-Esquerre, MA. Pó- Reyes
TEMA MONOGRÀFIC	57	LA MORT EN L'EDAT PEDIÀTRICA 57 Causes de mort en l'edat pediàtrica a Catalunya (2012-2020) P. Molina, J. Sales, AC. Freitas, R. Largarita, A. Mompant 61 Mort esperada en pediatria. El final de la vida M. Crehuet 64 Com abordar la comunicació de males notícies M. Virals, S. Hernández 68 Certificats mèdics de defunció E. Baldo 73 Donació d'òrgans: indicació, circuit i activació E. Coca 77 Protocol de recollida de mostres en casos de mort sobtada del lactant L. Acuña 79 El maltractament com a causa de mort infantil A. Fabregas 82 La mort sobtada de causa desconeguda d'origen neurològic L. Turón 86 Rol de l'atenció primària en la prevenció de la mort sobtada en pediatria GR. Ricós, F. Rosés
EN CINQ MINUTS	90	Breu recull bibliogràfic
ELS PEDIATRES DE CATALUNYA	91	Els pediatres de Catalunya publiquen fora
NOTÍCIES	92	Informació de la pàgina web de la SCP
IN MEMORIAM	93	Manuel Cruz Hernández
CONTRAPORTADA	94	Joaquim Ramis i Coris Per acabar: imatge amb missatge

Comitè RCP

Es presenten les activitats totals desenvolupades pel Comitè de RCP des de l'1 de juny de 2023 fins a 1 de

juny de 2024 sumen un total de 102, amb 1.802 alumnes. Entre elles el taller de suport bàsic per a alumnes de 6è de les escoles de Reus, emmarcat en la 27a Reunió Anual, es va impartir a 222 alumnes. S'han fet altres activitats fora de Catalunya, com ara a la Corunya, Lleó, Pamplona i Madrid.

Com a fet rellevant, s'ha de destacar la reestructuració del Consell Català de Ressuscitació (CCR), amb la dimissió del Comitè Executiu i la reorganització de la Junta. El Dr. Abel Martínez va deixar la tresoreria del CCR. El Comitè de RCP continua participant i col·laborant amb les activitats de formadors d'instructors del CCR i ha participat en el *Congrés d'European Resuscitation Council (ERC)* els dies 2-3-4 del mes de novembre, on el Dr. Abel Martínez va ser nomenat *fellow ERC*.

CIAP

Es presenten els resultats de la 26a edició del curs CIAP 2024, acreditat amb 14 hores lectives repar-

tides en dues jornades. Les valoracions rebudes quant a organització i metodologia, així com l'avaluació dels diferents professors, han estat totes més altes de 4,5 sobre 5. El premi a la millor ponència va ser atorgat a la Dra. Aurora Eslava, pel «Cas clínic 3 interactiu».